

Bi 6760
Základy entomologie
cvičení
Zadeček (terminálie samců)

2014

Igor Malenovský

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

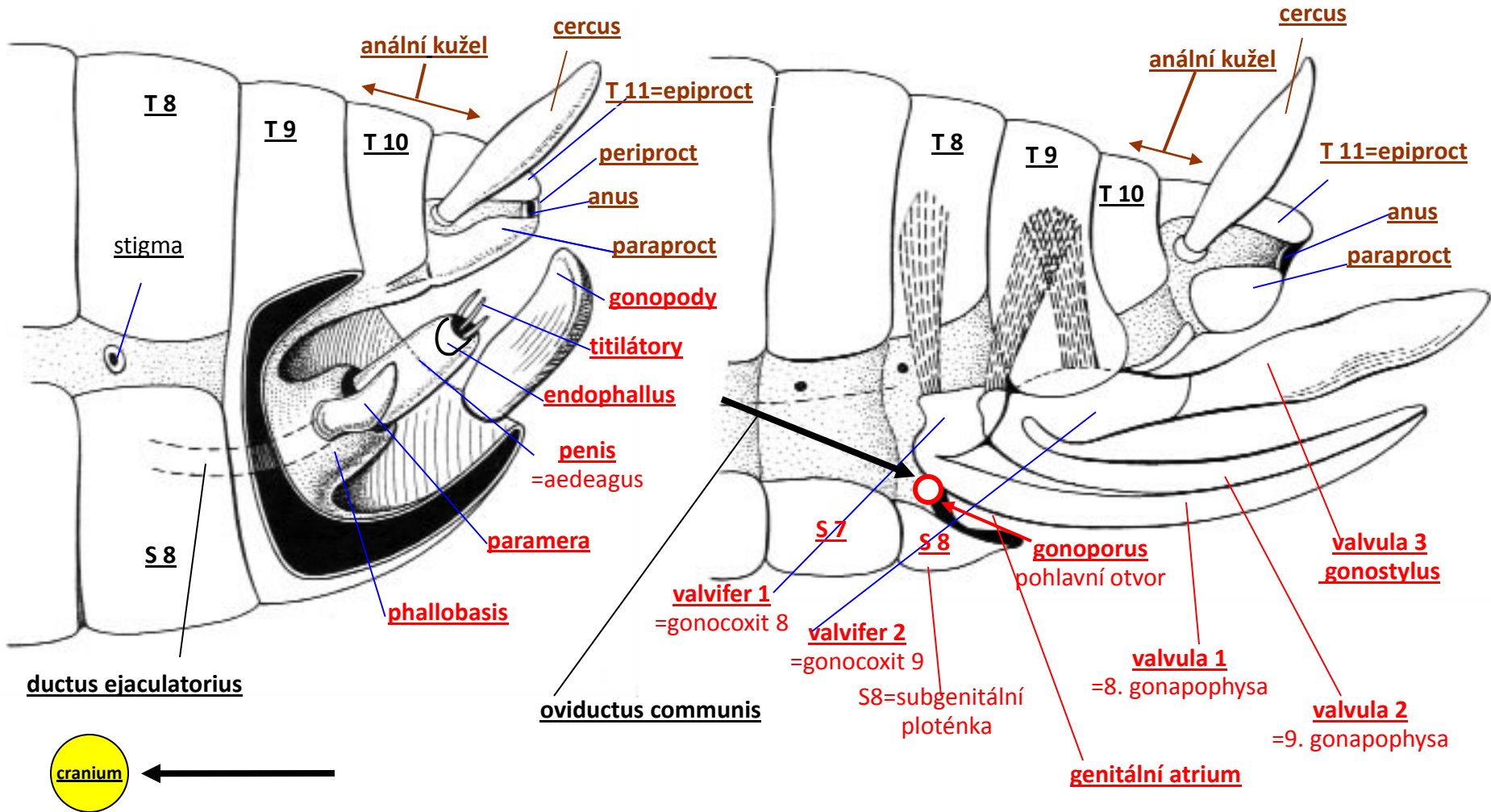

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Terminalia

Idealizované samčí pohlavní orgány

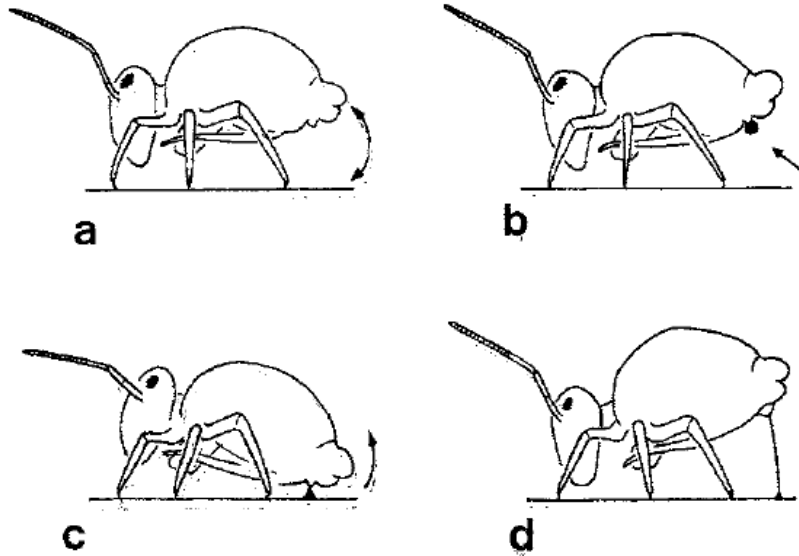
Idealizované samičí pohlavní orgány orthopteroidního typu

Vnitřní oplození

- **a) nepřímý přenos spermatu**

- prostřednictvím spermatoforu kladeného na substrát nebo vlákno
- jen u Collembola, Diplura, Archaeognatha a Zygentoma (= u skupin se skrytým způsobem života v relativně vlhkém prostředí, aktivních v noci/ za soumraku/ za vlhkých dní)
- někdy spojeno s charakteristickým chováním (Collembola: Sminthuridae, Archaeognatha, Zygentoma)

Vnitřní oplození

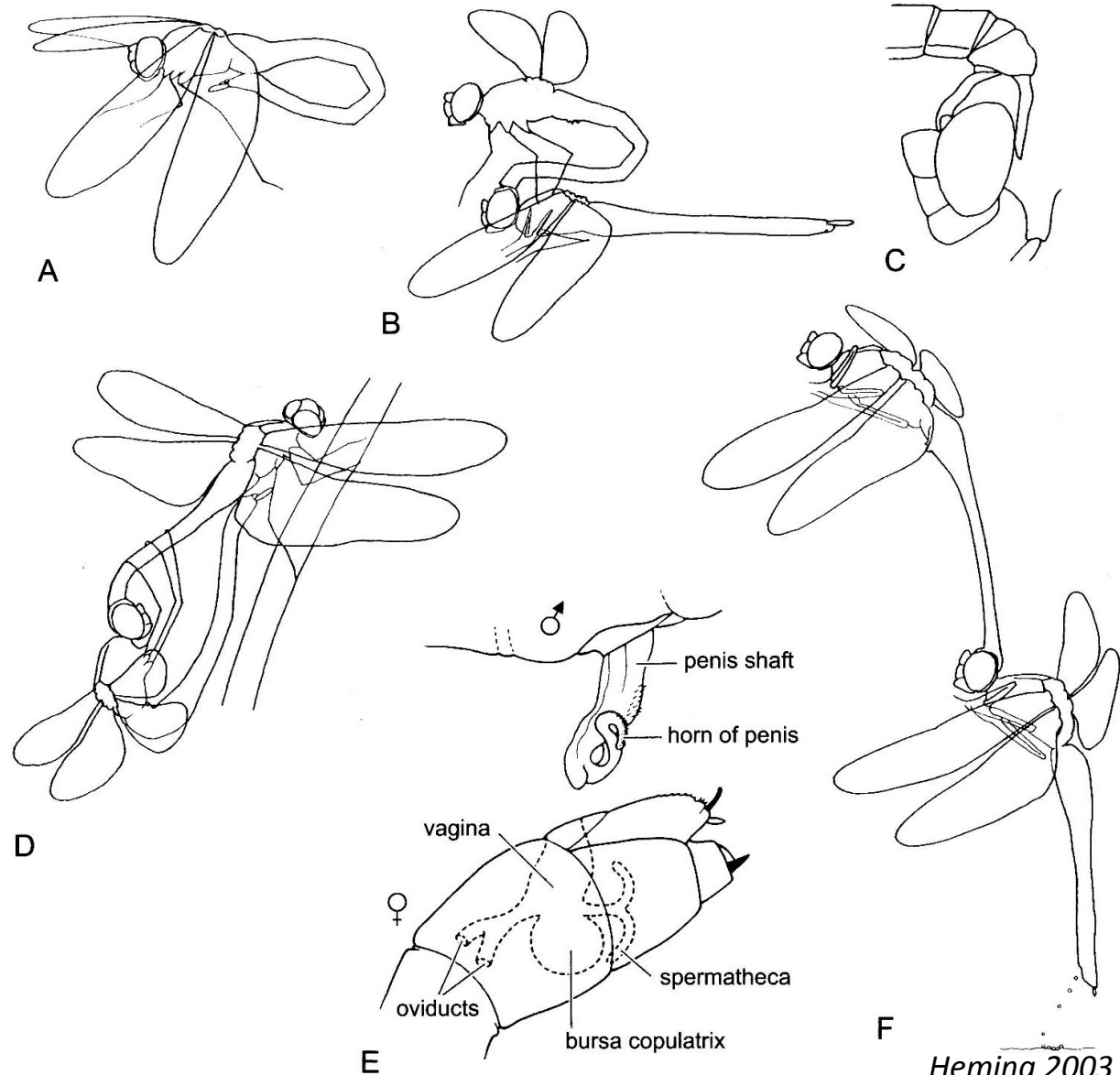
- **a) nepřímý přenos spermatu**
  - prostřednictvím spermatoforu kladeného na substrát nebo vlákno
  - jen u Collembola, Diplura, Archaeognatha a Zygentoma (= u skupin se skrytým způsobem života v relativně vlhkém prostředí, aktivní v noci/ za soumraku/ za vlhkých dní)
  - někdy spojeno s charakteristickým chováním (Collembola: Sminthuridae, Archaeognatha, Zygentoma)

Vnitřní oplození

- **b) přímý přenos spermatu**

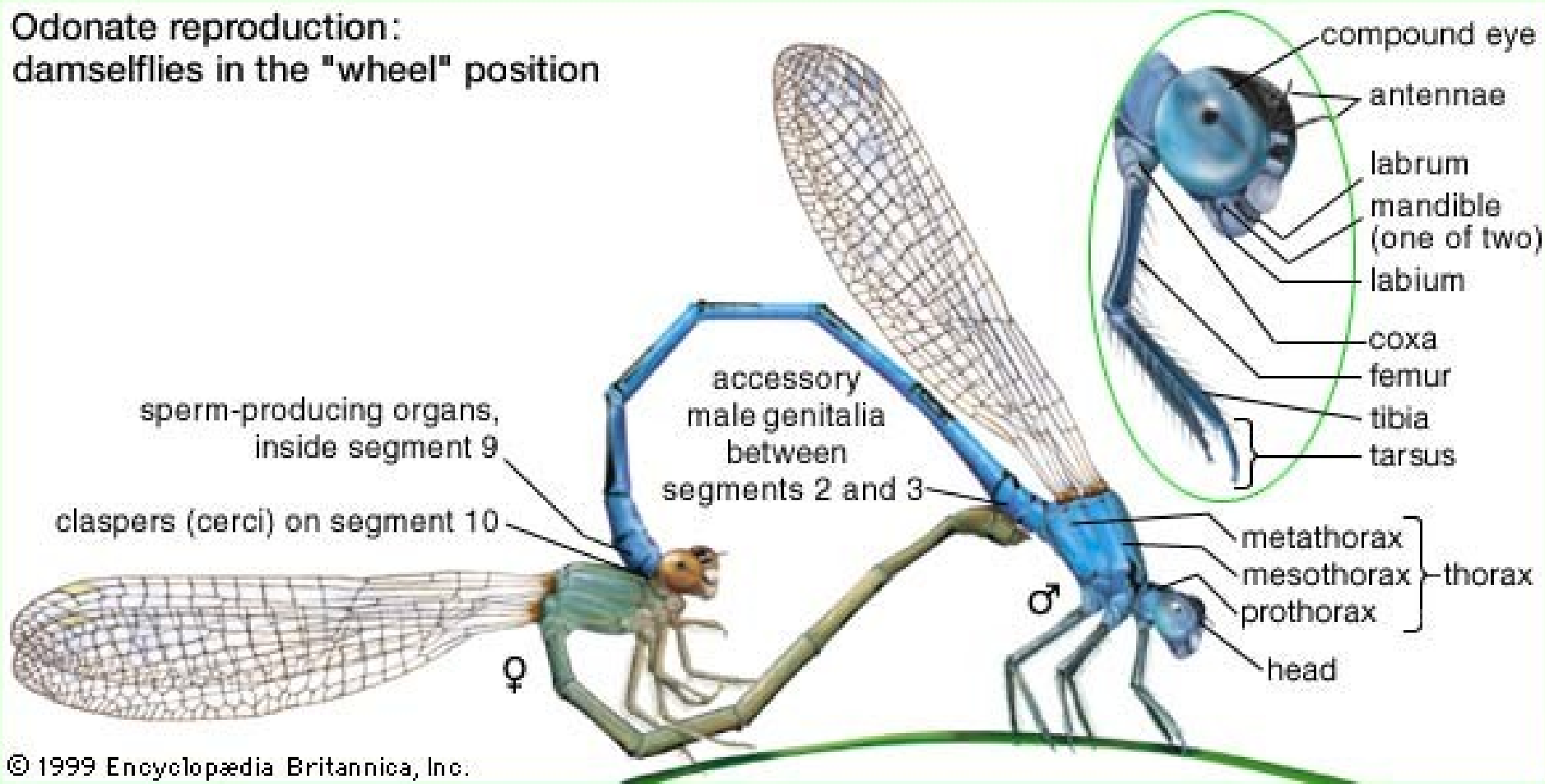
- přechodný případ: kopulace prostřednictvím sekundárního pohlavního orgánu u Odonata

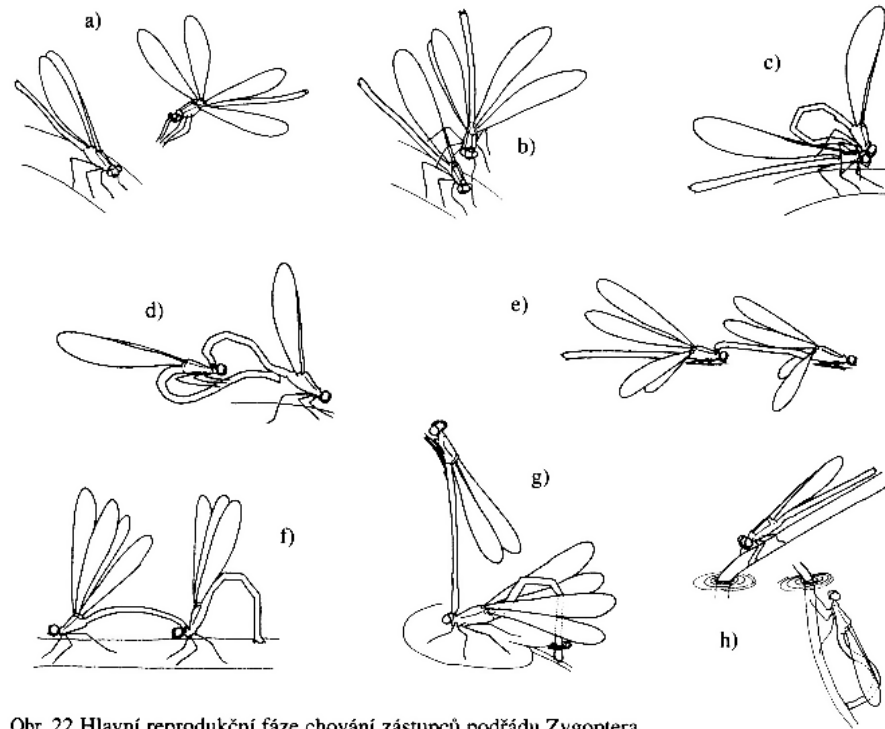
Řád ODONATA (vážky) - kopulace

- tandemový let, kopulační řetězec
- kompetice samců, teritoriální chování

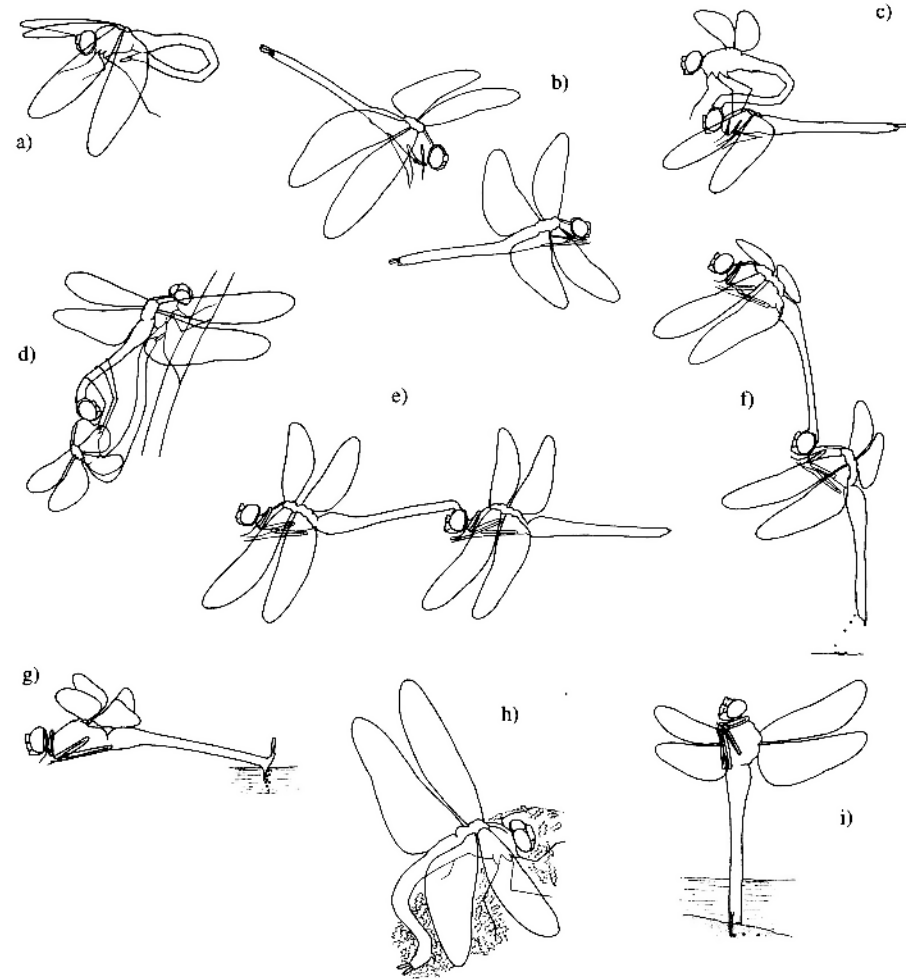
Odonate reproduction:
damselflies in the "wheel" position

Průběh rozmnožování

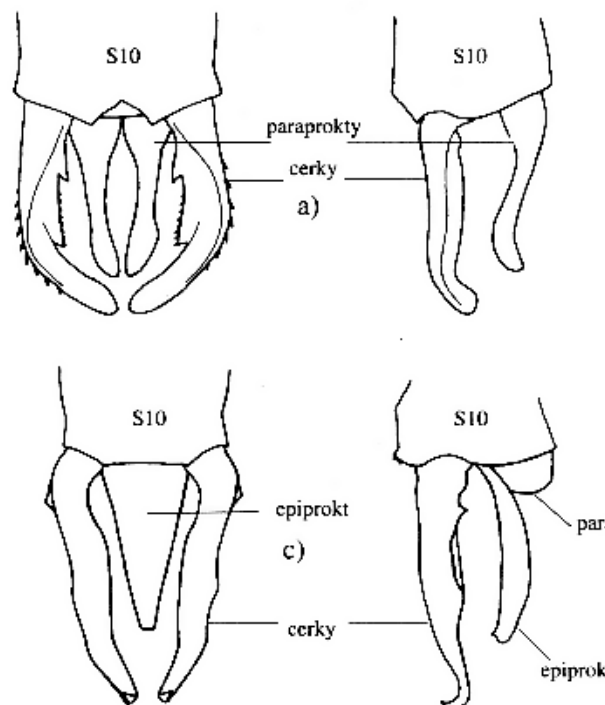
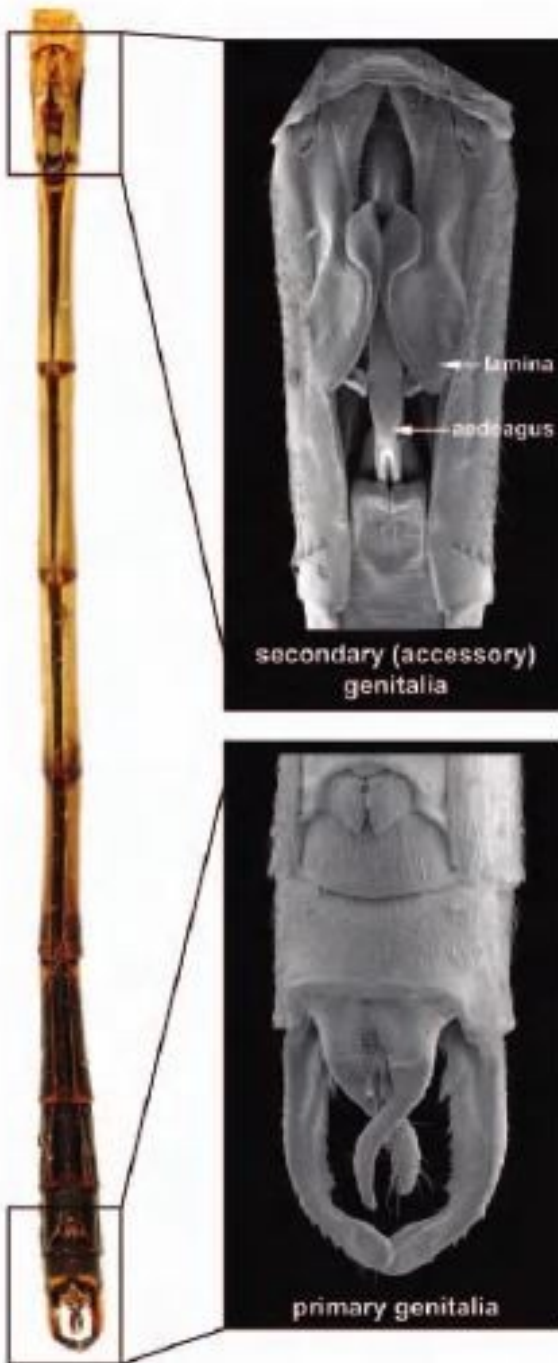
Obr. 22 Hlavní reprodukční fáze chování zástupců podřádu Zygoptera
 a–b) sameček atakuje vybranou samičku
 c) vytvoření tandemu
 d) kopulační řetězec
 e) společný let v tandemu
 f) kladení vajíček do pletiva stonku mimo vodu za asistence samečka
 g) kladení vajíček pod vodu za asistence samečka
 h) kladení vajíček pod vodu za dozoru samečka

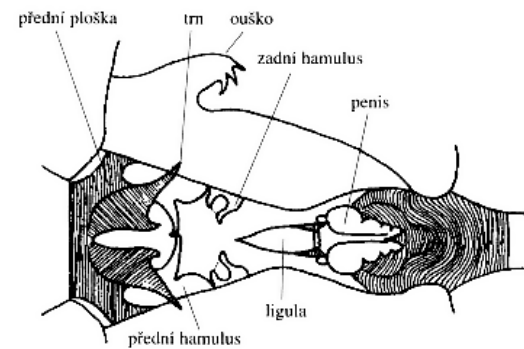
Obr. 23 Hlavní reprodukční fáze chování zástupců podřádu Anisoptera
 a) sameček si předává pohlavní buňky do semenné schránky
 b) sameček pronásleduje samičku
 c) vytvoření tandemu
 d) kopulační řetězec
 e) společný let v tandemu
 f) kladení vajíček v tandemu u vážky rudé (*Sympetrum sanguineum*)
 g) kladení vajíček samičkou lesklice zelenavé (*Somatochlora metallica*)
 h) samička šídla modrého (*Aeshna cyanea*) klade vajíčka do mechu
 i) samička páskovce kroužkováného (*Cordulegaster boltonii*) klade vajíčka do bahňitého břehu

Řád ODONATA - abdomen

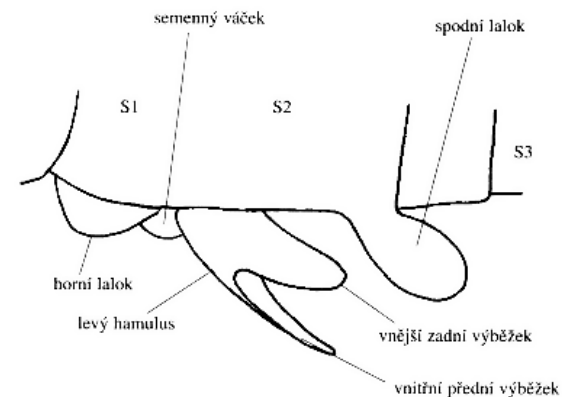
- samci: sekundární samčí kopulační orgány na 2. a 3. článku

Grimaldi & Engel 2005
Hanel & Zelený 2000

Obr. 17
Vnější kopulační ústroje samečka šídla sitinového (*Aeshna juncea*, ♂)

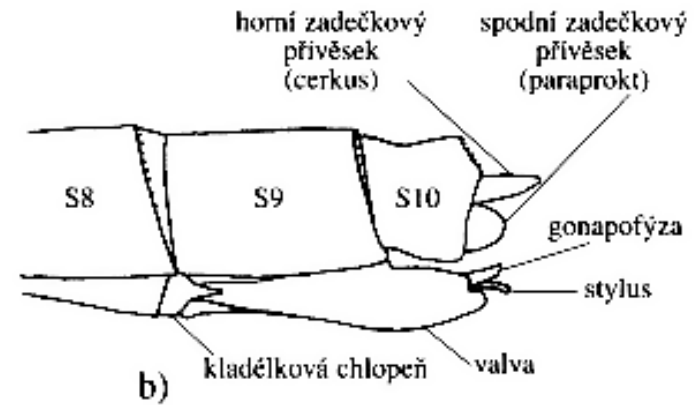
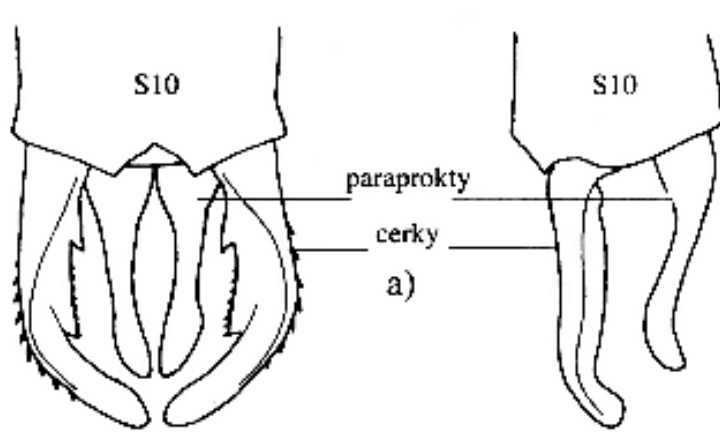

Obr. 18
Samčí přídatné orgány u vážky žíhané (*Sympetrum striolatum*), boční pohled zleva

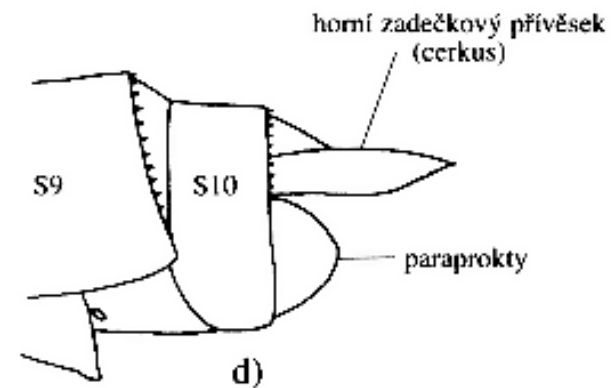
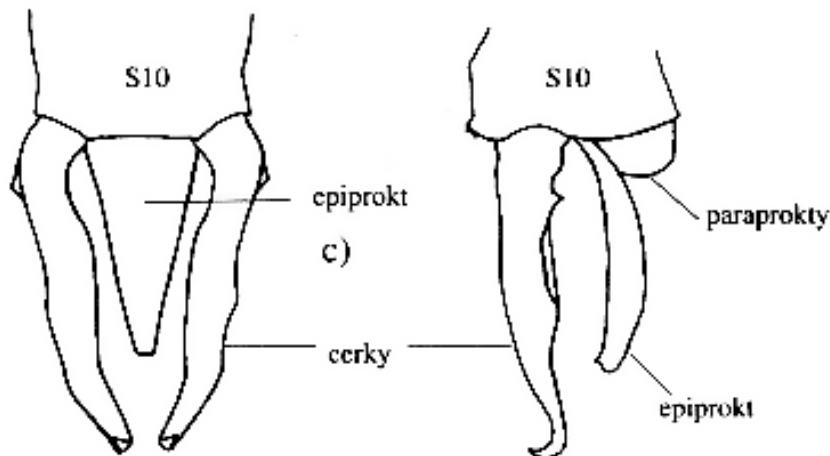

Vážky - Odonata

Zygoptera

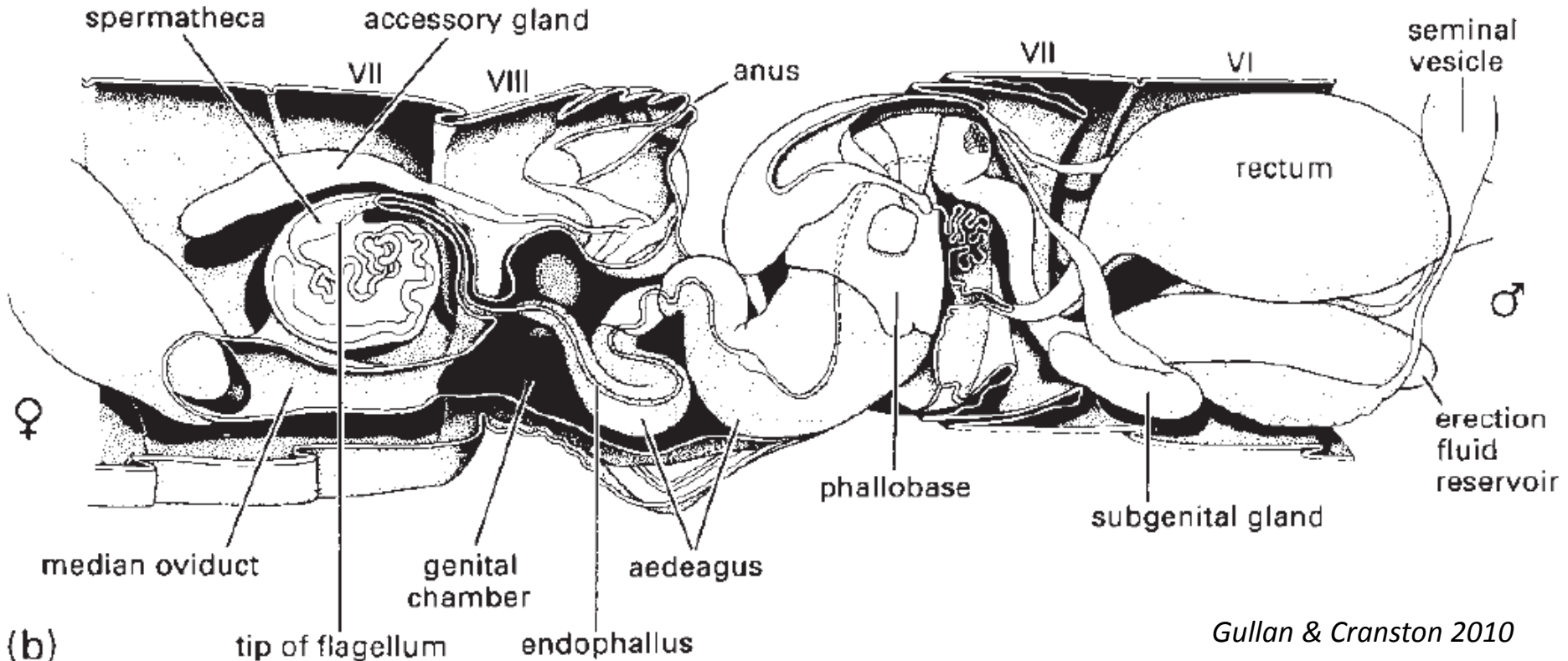
Epiprocta

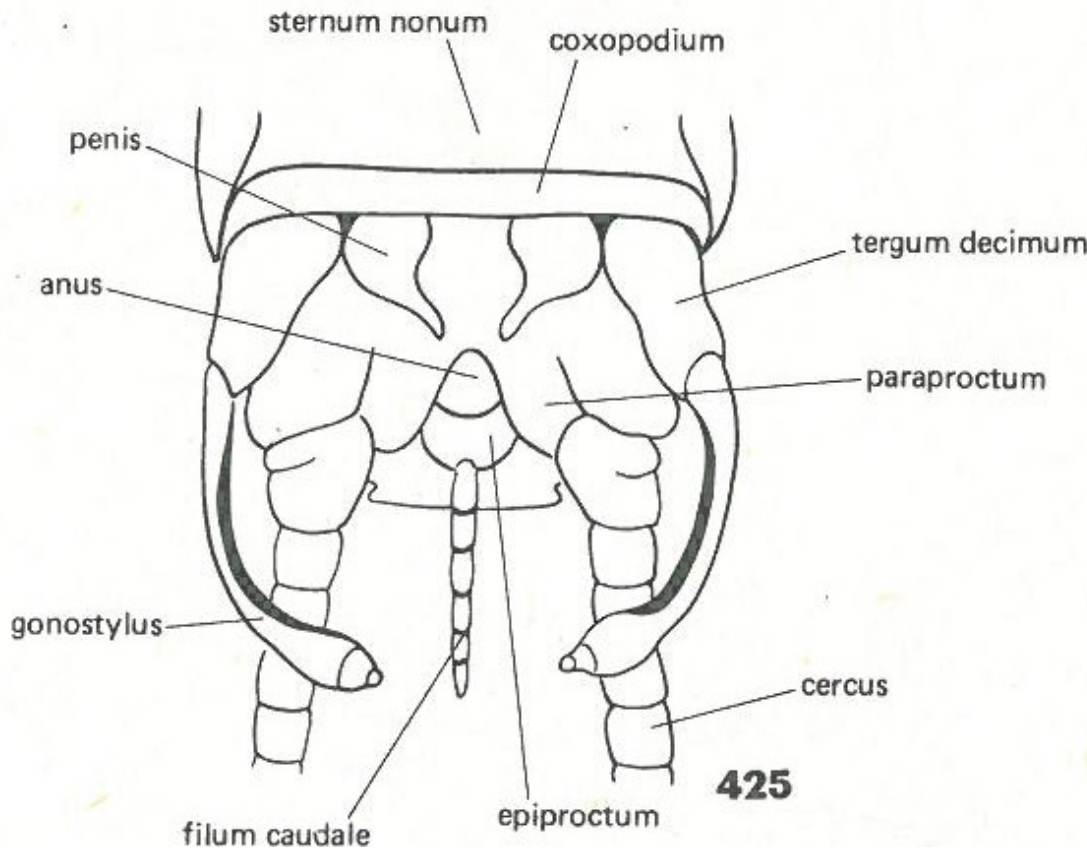
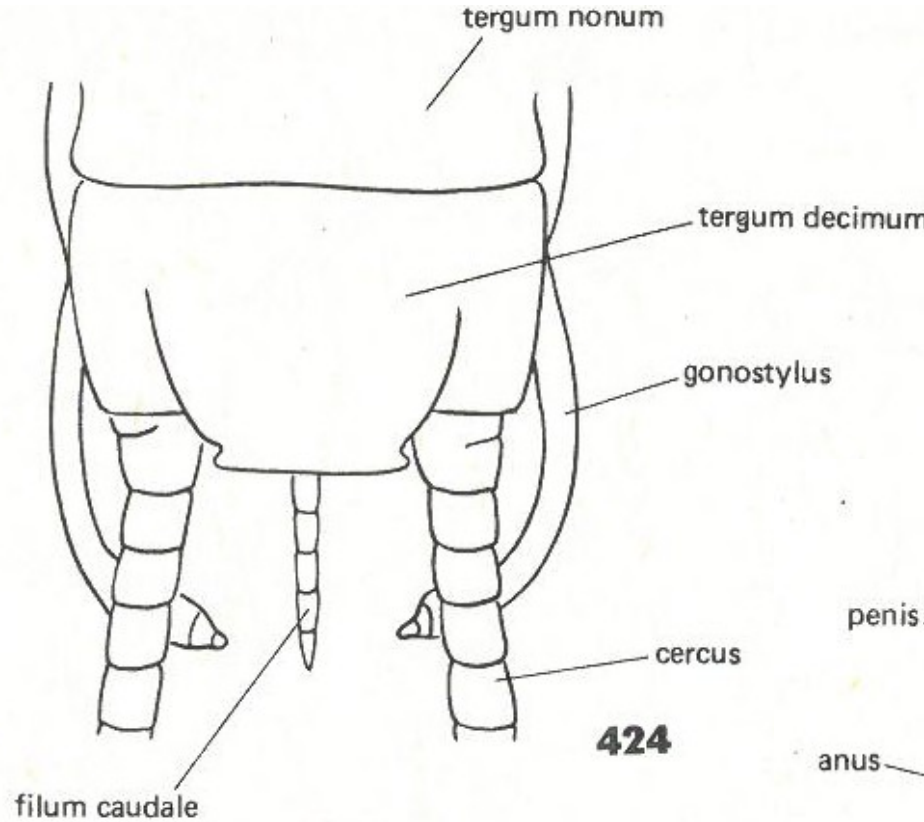
Vnitřní oplození

- **b) přímé vnitřní oplození**

- většinou ve spermatoforu
- u některých Heteroptera, Coleoptera, Diptera, Hymenoptera přenos neobalených spermií

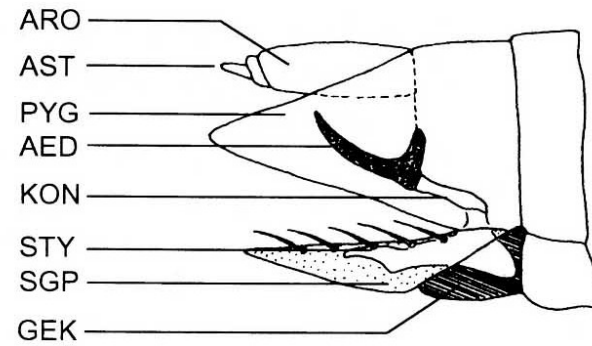
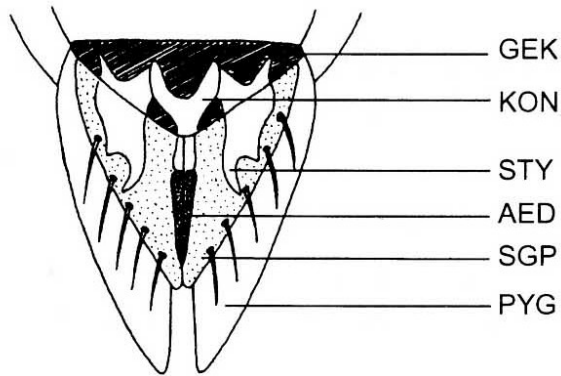

Ephemeroptera (jepice)

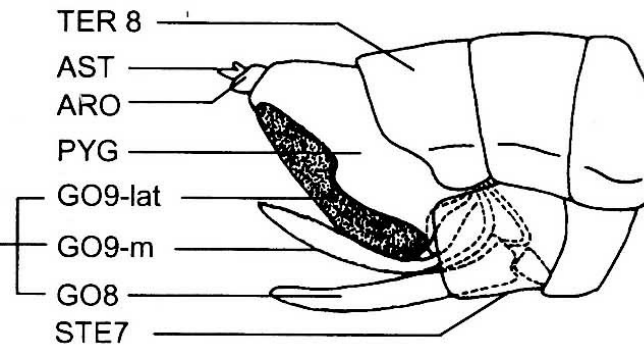
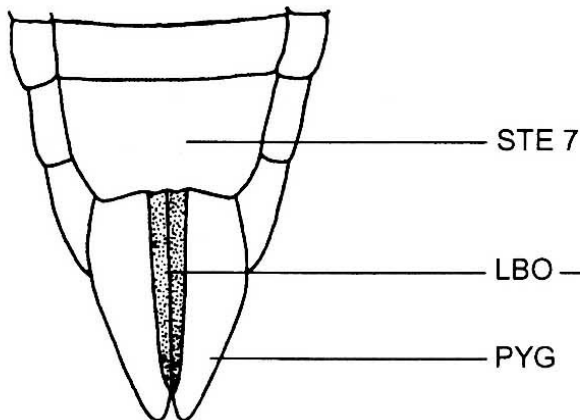

HEMIPTERA CICADOMORPHA (křísí)

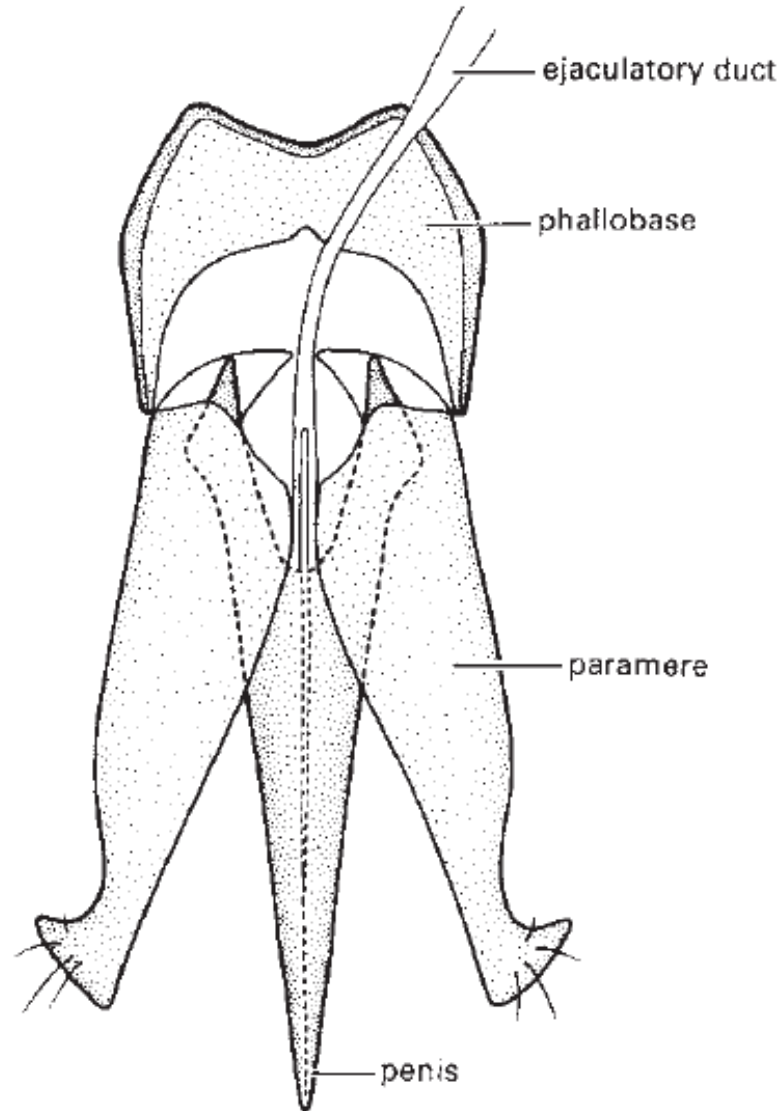
samec

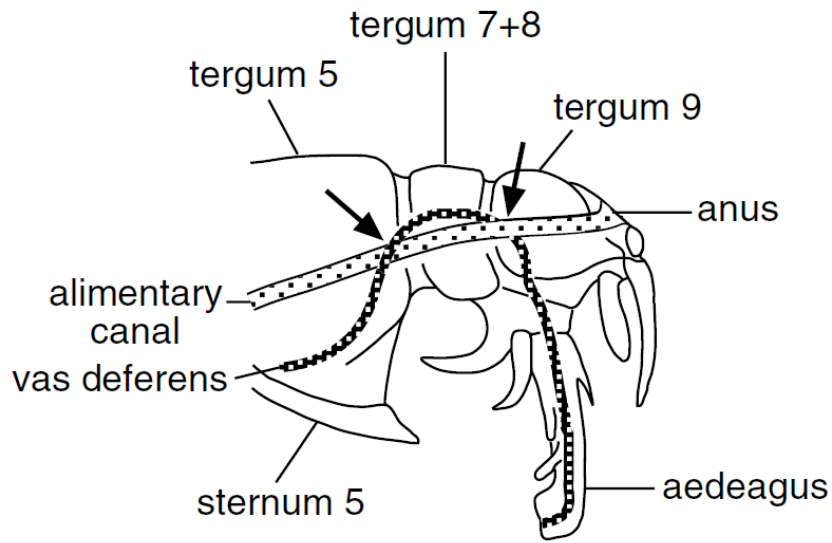
samice

Coleoptera (brouci), Elateridae - kovařící

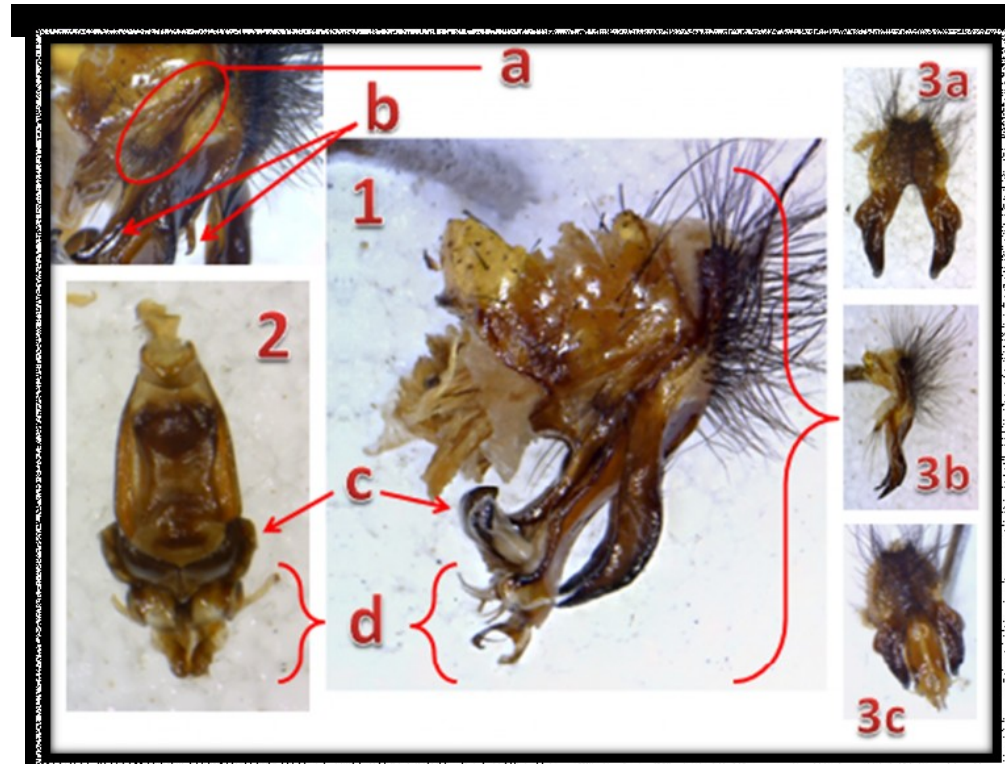
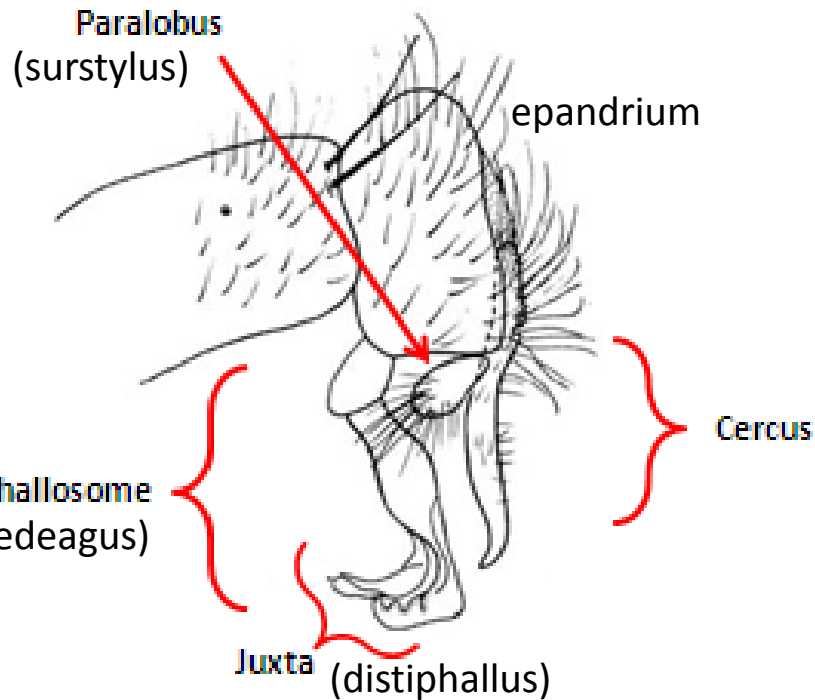
b) 360° rotation

Diptera

(Sarcophagidae, masařka)

- hypopygium

Diptera (Sarcophagidae, masařka)

